

דבר המרכז

חדשון חורף 2015 מציג כמה ממצאים מרכזיים ממחקרי מרכז טאוב – הוא בוחן לעומק את השפעתה של ההשכלה על השכר בקרב חרדים, את מגמת הגידול בתעסוקה בקרב קשישים, ואת ההיצע המידלדל של משרות הסגל הבכיר באוניברסיטאות בישראל.

במרכז טאוב התרחשה פעילות רבה בחודשים האחרונים – החל בכנס השנתי בסדרה ע"ש סינגר בנושא "תכנון אסטרטגי וחשיבה לטווח ארוך בקביעת מדיניות", שכלל כ-200 משתתפים, וכלה בפרסום "דוח מצב המדינה 2014". הדוח זמין לקריאה באתר מרכז טאוב ועותקים מודפסים נשלחו לרשימת התפוצה שלנו. כדי לקבל עותק מודפס של הספר או להצטרף לרשימת התפוצה שלנו לקבלת פרסומים בעתיד, צרו קשר בכתובת info@taubcenter.org.il.

אתם מוזמנים להתעדכן בממצאים שהוצגו בכנס ולהוריד את "דוח מצב המדינה", או כל פרסום אחר של מרכז טאוב, מהאתר החדש שלנו: taubcenter.org.il.

במהדורה זו

העשור האחרון, אולם שיעורי התעסוקה בקרב ערבים נותרו נמוכים בהרבה מאשר בקרב היהודים.

זן בסכנה: צמצום ארוך טווח בסגל ההוראה הבכיר באוניברסיטאות בישראל

(עמ' 6)

בעוד ש-25 השנים שאחרי הכרזת העצמאות של ישראל התאפיינו בפיתוח משמעותי של אוניברסיטאות המחקר בישראל, בארבעת העשורים האחרונים חלה ירידה חדה במספר משרות הסגל האוניברסיטאי הבכיר לנפש.

התשואה להשכלה בקרב חרדים בישראל

(עמ' 2)

בעוד הדיון הציבורי על הדרך לשפר את שילוב החרדים בשוק העבודה נמשך, ממצאי מרכז טאוב מצביעים על השפעתה החשובה של ההשכלה על העלאת שיעורי התעסוקה והשכר באוכלוסייה החרדית.

דוחים את הפנסיה? מגמות תעסוקתיות בקרב האוכלוסייה המבוגרת בישראל

(עמ' 4)

ממצאי מרכז טאוב מצביעים על גידול בשיעורי התעסוקה בקרב ישראלים בני 55 ומעלה במהלך

התשואה להשכלה בקרב חרדים בישראל

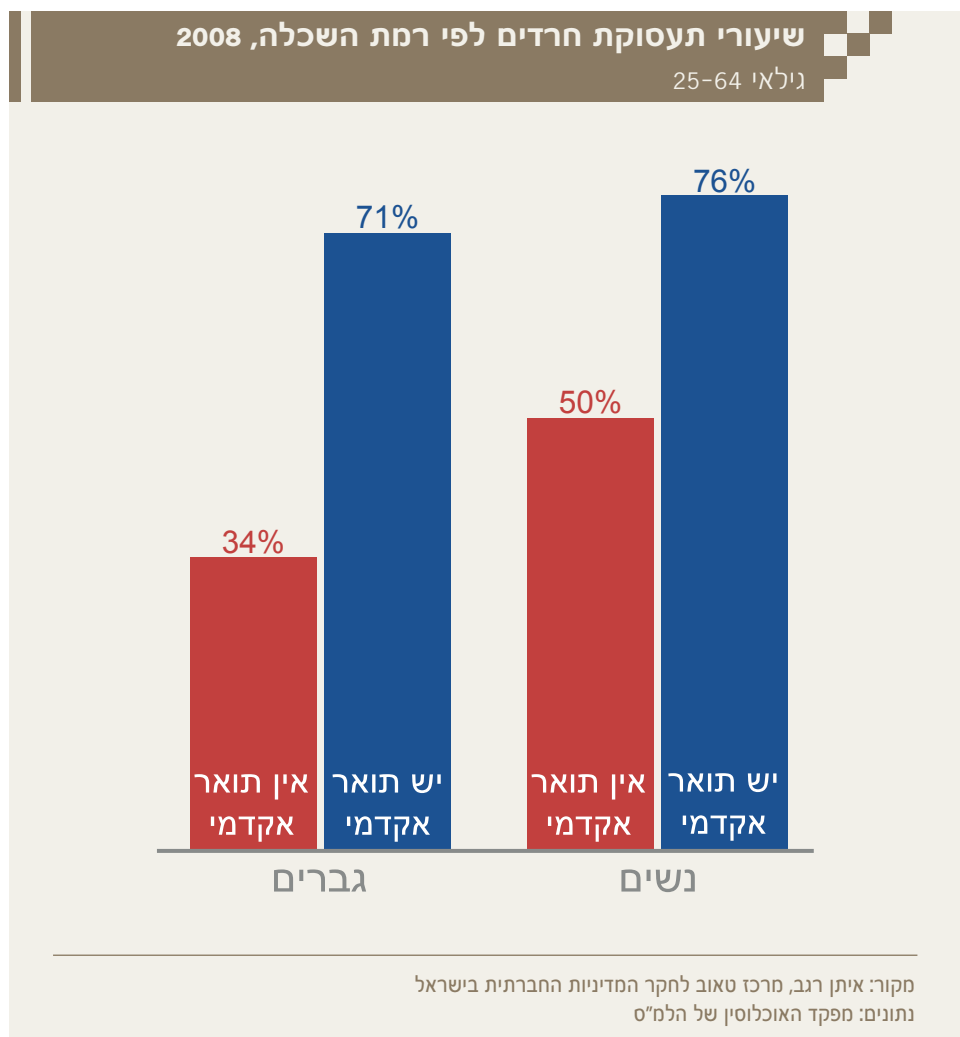
בעוד הדיון הציבורי על הדרך לשפר את שילוב החרדים בשוק העבודה נמשך, ממצאי מרכז טאוב מצביעים על השפעתה החשובה של ההשכלה על העלאת שיעורי התעסוקה והשכר באוכלוסייה החרדית

מתאפיינת במספר הולך ופוחת של שנות לימוד בחינוך הפורמלי. מספר הגברים החרדים בגילי העבודה העיקריים (35 עד 54) שהם בעלי השכלה יסודית בלבד עלה משליש לכמעט חצי בעשור האחרון בלבד.

מה משמעותה של הירידה בהשכלה מבחינת השתלבותם של החרדים במשק הישראלי? כיצד משפיעה ההחלטה ללמוד בישיבה קטנה החל מכיתה ח' במקום להמשיך בחינוך הפורמלי על סיכוייו של נער חרדי להשיג תעסוקה בעתיד ועל פוטנציאל ההשתכרות שלו? מחקרו של רגב מספק כמה תשובות לשתי השאלות הללו.

חברה הישראלית מתנהל דיון נרחב בשאלה מהי הדרך הטובה ביותר לשלב חרדים בשוק העבודה ובמשק המודרני. כדי לשפוך אור על הנושא, בחן חוקר מרכז טאוב איתן רגב את המגמות בהשכלה ובתעסוקה בקרב חרדים. רגב גילה ירידה משמעותית לאורך זמן בשיעורי ההשכלה הגבוהה וההשכלה התיכונית בקרב החרדים, כלומר: הסיכויים להיות בעל תואר אקדמי גבוהים יותר בדור המבוגר מאשר בקרב הדור הצעיר. מגמה זו מנוגדת באופן ברור לגידול בשיעורי ההשכלה הגבוהה בכל מגזר אחר בחברה הישראלית, לרבות יהודים שאינם חרדים, מוסלמים, דרוזים וערבים נוצרים. ההשכלה בקרב חרדים, ובמיוחד בקרב גברים,

סיכוייהם של גברים חרדים ונשים חרדיות להיות מועסקים גוברים כאשר יש ברשותם תואר אקדמי. כפי שניתן לראות בתרשים הראשון, בעוד שרק כשליש מן הגברים החרדים בני 25 עד 64 שאינם בעלי תואר אקדמי מועסקים, שיעור התעסוקה מוכפל ומגיע ל-71 אחוז כשמדובר בגברים חרדים בעלי תואר אקדמי. פער דומה, אם כי קטן יותר, קיים גם אצל הנשים החרדיות. מחצית מהנשים החרדיות שאין ברשותן תואר אקדמי מועסקות, ואילו שיעור המועסקות קופץ ל-76 אחוז כאשר מדובר בנשים שברשותן תואר אקדמי. בערים שיש בהן אוכלוסיות חרדיות גדולות (אלעד, אשדוד, בני ברק, ביתר עילית, בית שמש, ירושלים ומודיעין עילית)

ואלו שאין ברשותם תואר בכל הערים המתאפיינות באוכלוסיות חרדיות גדולות, והפערים הגדולים ביותר נמצאו בבני ברק (105 אחוז בקרב גברים, 102 אחוז בקרב נשים) ובבית שמש (100 אחוז אצל גברים, 81 אחוז אצל נשים).

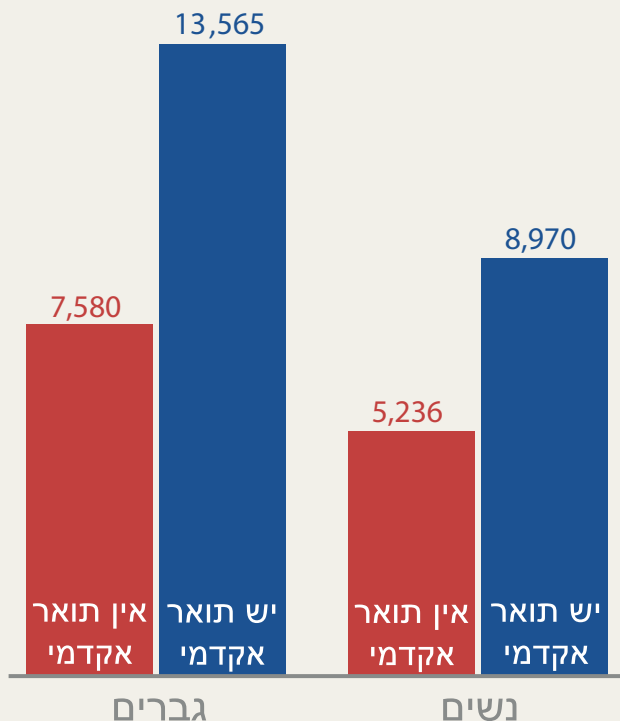
אין זה מפתיע כי לפערי השכר והתעסוקה בין בעלי תואר למחוסרי תואר יש השפעה על הכנסתו הכוללת של משק הבית, המושפעת מרמות ההשכלה של הבעל והאישה גם יחד. ב-80 אחוז ממשקי הבית החרדיים גם לאישה וגם לבעל אין תואר אקדמי. ההכנסה במשקי בית אלו נמוכה ב-62 אחוז מהכנסתם של משקי הבית שבהם רק לאישה יש תואר אקדמי, וב-88 אחוז ממשקי הבית שבהם רק לבעל יש תואר אקדמי. רק בחמישה אחוזים ממשקי הבית החרדיים גם הבעל וגם האישה מחזיקים בתואר אקדמי, והם נהנים מהכנסה הגבוהה ב-157 אחוז בהשוואה למשקי הבית שאינם כוללים

קיימים פערי תעסוקה גדולים בין חרדים בעלי השכלה גבוהה ובין חרדים משכילים פחות.

בחברה החרדית שכיח שנשים הן המפרנסות העיקריות במשק הבית. עקב כך, שיעורי התעסוקה בקרב נשים חרדיות עולים על אלה של הגברים. מרבית הנערות החרדיות זוכות להשכלה על-יסודית, ואילו הרוב המכריע של הנערים החרדים ממשיכים במסלול של לימודי דת בלבד – על חשבון כל חינוך פורמלי נוסף מעבר להשכלה יסודית. כיוון שכך, גם בקרב חרדים שאין ברשותם תואר אקדמי לנשים יש סיכוי גבוה יותר להחזיק ברמת השכלה פורמלית גבוהה יותר מאשר הגברים, ולכן הן עשויות להשתלב טוב יותר בשוק העבודה – ואכן, יש להן יתרון של 16 אחוז בשיעור התעסוקה בהשוואה לגברים חרדים. בקרב חרדים בעלי תואר אקדמי מצטמצם הפער בין שיעורי התעסוקה בין גברים לנשים לחמישה אחוזים לטובת הנשים.

שכר חודשי ברוטו לפי רמת השכלה, 2008

שכירים חרדים המועסקים במשרה מלאה, גילאי 25-64, בש"ח

מקור: איתן רגב, מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל
נתונים: מפקד האוכלוסין של הלמ"ס

תפקידה של ההשכלה חורג מעבר ליכולתו של אדם למצוא עבודה; יש לה השפעה מהותית על סוגי העבודה שאפשר להשיג, וכן על השכר שאפשר להרוויח. בדומה לקבוצות אוכלוסייה אחרות, שכרם של חרדים בעלי תואר אקדמי גבוה בהרבה משכרם של אלו שאינם בעלי תואר. כפי שמראה התרשים השני, בקרב גברים חרדים בגילי 25-64 המועסקים במשרה מלאה, השכר החודשי הממוצע של בעלי ההשכלה הגבוהה גבוה בכ-80 אחוז משכרם של מחוסרי התואר האקדמי. נשים חרדיות בעלות השכלה גבוהה נהנות משכר הגבוה ב-71 אחוז מחברותיהן שהשכלתן נמוכה יותר. יש פערי שכר משמעותיים בין חרדים בעלי תואר אקדמי

החשיבות של ממצאיו של רגב בנוגע להשפעת ההשכלה הגבוהה והלימודים התיכוניים על שוק העבודה היא בכך שהם מציעים קווים מנחים ליוזמות מדיניות ולתכניות המיועדות לשפר את נתונם של חרדים בשוק העבודה ולטפל בשיעורי העוני הגבוהים באוכלוסייה זו. ■

בעלי תואר אקדמי (18,943 שקלים בחודש מול 7,382 שקלים בחודש). הכנסה מספקת מעבודה למשק הבית חשובה ביותר כדי לסייע בהבטחת רמת חיים מספקת למשפחות חרדיות גדולות, ולמנוע את נפילתם של משקי הבית אל מתחת לקו העוני.

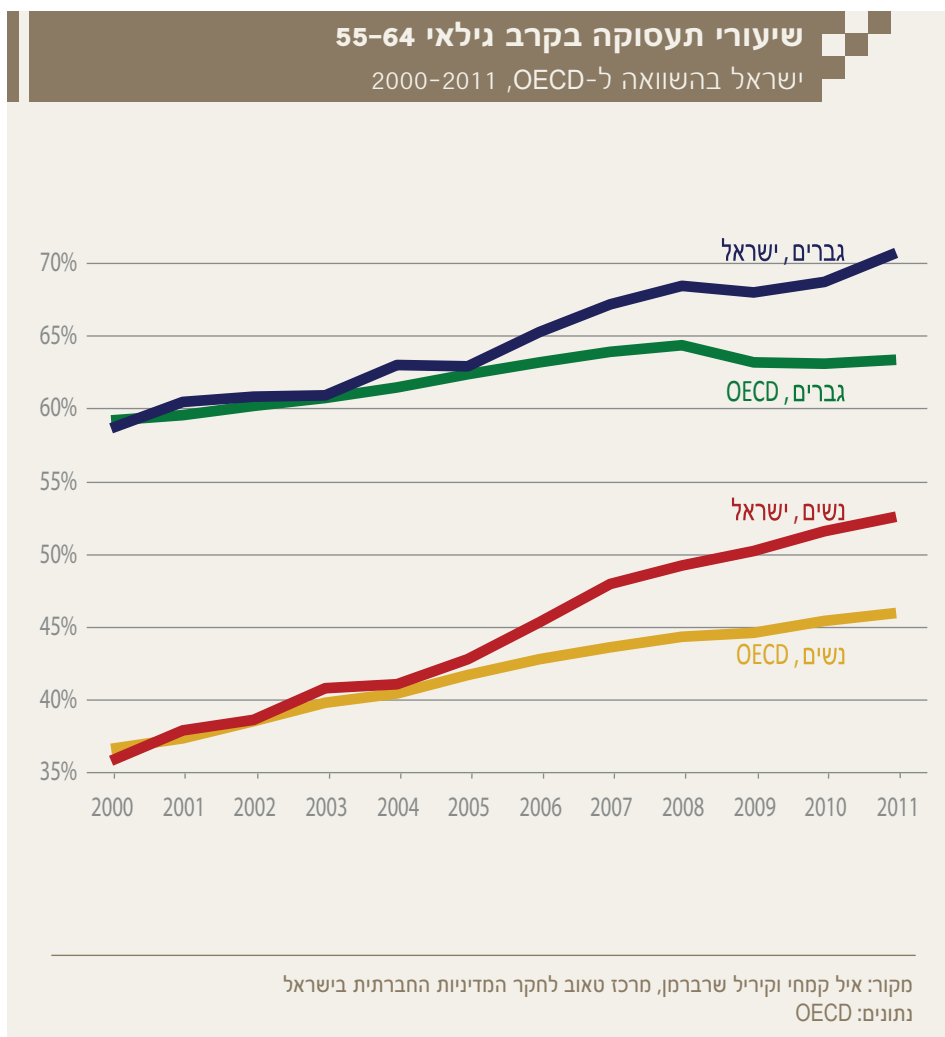
דוחים את הפנסיה? מגמות תעסוקתיות בקרב האוכלוסייה המבוגרת בישראל

ממצאי מרכז טאוב מצביעים על גידול בשיעורי התעסוקה בקרב ישראלים בני 55 ומעלה במהלך העשור האחרון, אולם שיעורי התעסוקה בקרב ערבים נותרו נמוכים בהרבה מאשר בקרב היהודים

הראשונה של העשור הקודם. שיעור התעסוקה בקרב נשים באותם גילים בישראל היה נמוך יותר מאשר ב-OECD עד אמצע העשור הקודם אך מאז עלה בקצב מהיר יותר, וכעת הוא גבוה יותר מאשר ב-OECD.

אכלוסיית ישראל צעירה יותר מאשר במדינות מפותחות אחרות, אולם בשנים הקרובות צפוי גידול ניכר בשיעורם של המבוגרים באוכלוסייה. על פי התחזיות, ב-2030 יהיו בישראל 233 פרטים מעל גיל 65 לכל אלף פרטים בגיל העבודה – גידול של יותר מ-45 אחוז בחלקה היחסי של האוכלוסייה המבוגרת בהשוואה ל-2010. תוחלת החיים העולה מובילה ללחץ גובר על הביטוח הלאומי ועל מערכות הבריאות והפנסיה בישראל. לאור זאת, חשוב שישראלים מבוגרים יוכלו להמשיך להשתתף בשוק העבודה כל עוד הם מסוגלים לעשות זאת מבחינה פיזית ומנטלית.

סגן מנהל מרכז טאוב, פרופ' איל קמחי, וחוקר מרכז טאוב קיריל שרברמן חקרו את דפוסי התעסוקה בקרב מבוגרים בישראל בין השנים 2001 ו-2011 ומצאו שבקרב גילאי העבודה העיקריים (35 עד 54), שיעור התעסוקה של גברים בישראל נמוך משמעותית מאשר ב-OECD, אף שהפער הצטמצם מאז המחצית

אצל יהודים שאינם עולים. גם בקרב גברים ערבים נרשמה עלייה ראויה לציון בשיעור התעסוקה מאז 2007, אולם ב-2011 הם נותרו בפיגור של כ-25 נקודות אחוז בהשוואה לגברים יהודים.

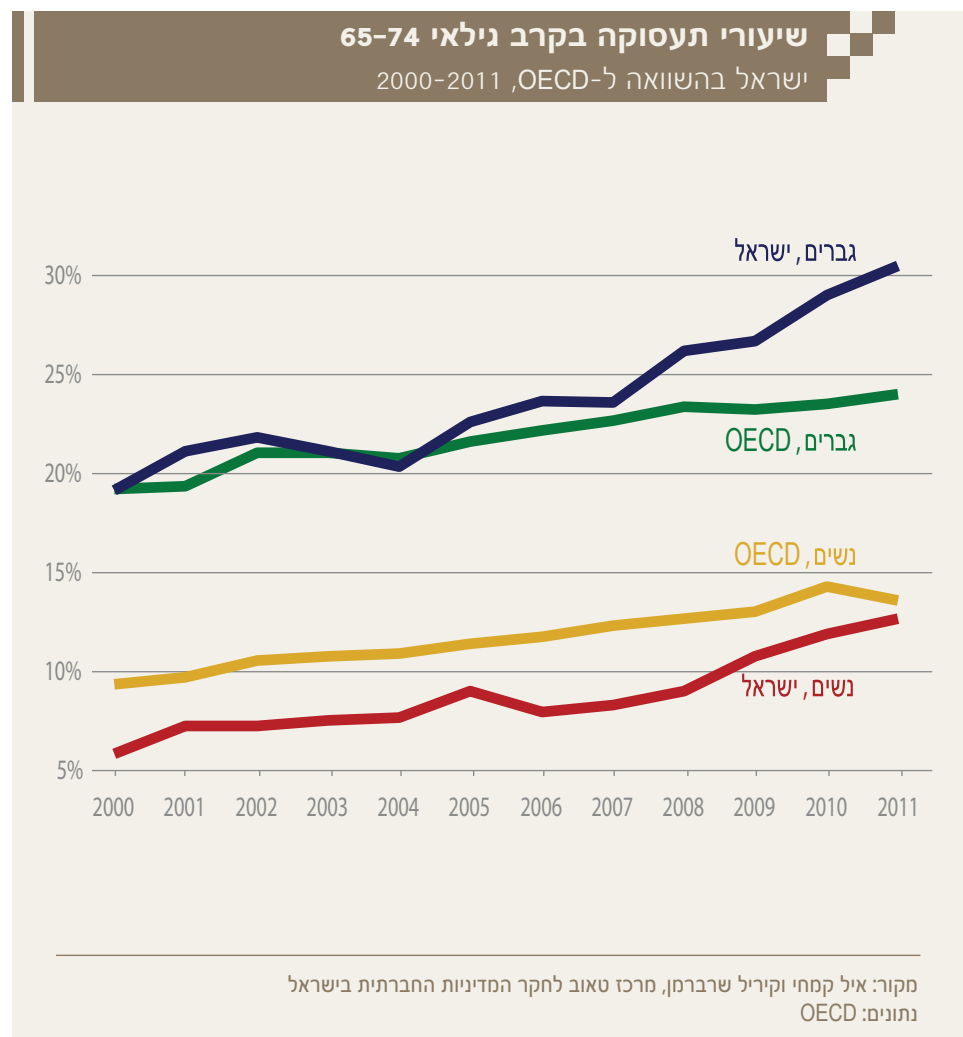
המגמות בשיעורי התעסוקה בקרב נשים בנות 55-64 היו דומות לאלה של הגברים, אך שיעורי התעסוקה היו נמוכים יותר: כ-60 אחוז תעסוקה בקרב יהודיות, ותיקות ועולות כאחד, ב-2011. שיעורי התעסוקה של הנשים הערביות הכפילו את עצמם בעשור שקדם ל-2011, אולם הם נותרו נמוכים מאוד ועמדו על כ-12 אחוזים ב-2011.

כפי שניכר בתרשים השני, מגמות התעסוקה בקרב גברים בקבוצת הגיל 65-74 בישראל וב-OECD דומות לאלה של גברים בקבוצת הגיל 55-64: שיעורי התעסוקה בקרב הגברים הישראלים היו דומים למדינות ה-OECD עד 2004 ואז החלו לעלות בקצב מהיר יותר, מה שהוביל לפער של יותר מ-5 נקודות אחוז לטובת ישראל ב-2011. לעומת זאת, יש הבדל ניכר בין הקבוצות בשיעורי התעסוקה עצמם: בקרב גברים בני 65-74 השיעור נמוך ביותר מ-40 נקודות אחוז בהשוואה לקבוצת הגיל הצעירה יותר, אם כי קצב הגידול בקבוצה המבוגרת מהיר יותר. בבדיקת שיעורי תעסוקת הנשים בקבוצת הגיל 65 עד 74 פיגרה ישראל אחרי ממוצע ה-OECD לאורך כל התקופה שבין 2001 ל-2011, אם כי הפער הצטמצם לנקודת אחוז אחת בלבד ב-2011 עקב קצב צמיחה מהיר יותר של תעסוקת הנשים בישראל.

שיעורי התעסוקה של גברים בני 65-74 עלו בעשור

שיעורי התעסוקה בגילים 55 עד 74 עלו בהתמדה בשנים האחרונות הן בישראל והן ב-OECD, אולם ככלל העלייה בישראל התרחשה בקצב מהיר יותר. כפי שניתן לראות בתרשים הראשון, שיעורי התעסוקה של גברים ונשים בגילי 55-64 עלו במהלך המחצית הראשונה של שנות האלפיים, והיו דומים לשיעורים המקבילים ב-OECD. עם זאת, באמצע שנות האלפיים החלו שיעורים אלו בישראל להתרחק מהשיעורים ב-OECD והתאפיינו בצמיחה מהירה יותר, מה שהוביל לפער של מעל 6 נקודות אחוז לטובת ישראל.

בקבוצת הגיל האמורה, שיעורי התעסוקה בקרב גברים המוגדרים כעולים (יהודים שעלו לארץ אחרי 1990) וגברים יהודים שאינם עולים חדשים היו דומים ב-2011, ועמדו על כ-75 אחוז. עבור הגברים העולים זוהי התקדמות מרשימה, לאחר שהחלו את העשור בשיעורי תעסוקה הנמוכים ב-15 נקודות אחוז מאשר

שנבדקו (יהודיות ותיקות, עולות וערביות) לאורך העשור היו מינימליים.

העלייה בשיעורי התעסוקה בקרב מבוגרים מניבה הכנסה גבוהה יותר מעבודה בקבוצת אוכלוסייה זו, ובכך מפחיתה את שיעורי העוני במונחי הכנסה כלכלית (לפני תשלומי העברה ממשלתיים ולפני מס). כפי שהראו בן-דוד ובלייך ב"דוח מצב המדינה" לשנת 2013, שיעורי העוני במונחי הכנסה כלכלית בקרב קשישים ירדו בעקביות יחסית לאורך העשור האחרון, אם כי הם עדיין נותרו גבוהים ועמדו על 51 אחוז ב-2011.

יש כיום כמה גורמים המעודדים המשך השתתפות בשוק העבודה בקרב האוכלוסייה המבוגרת, לרבות בריאות טובה יותר, ומשרות תובעניות פחות מבחינה גופנית עקב השינוי בתמהיל התעסוקתי. במקביל לכך העלייה בתוחלת החיים, הרווחים הנמוכים בשוק ההון ואי הוודאות בנוגע לתמיכה מהמוסד לביטוח לאומי מובילים את האוכלוסייה המבוגרת להמשיך לעבוד גם לאחר גיל הפרישה. קמחי ושרברמן מציעים לקובעי המדיניות לתמוך במגמות תעסוקתיות אלו על ידי עידוד תנאי עבודה גמישים ושימוש בזיכוי מס, כדי לאפשר המשך תעסוקה מעבר לגיל הפרישה הרשמי. ■

הקודם בכל קבוצות האוכלוסייה. עם זאת, התרחב הפער בין שיעורי התעסוקה של גברים יהודים שאינם עולים חדשים לשיעור בקרב גברים ערבים – במיוחד במחצית הראשונה של אותו עשור – ולאורך כל התקופה נשמר פער של כעשר נקודות אחוז לטובת הוותיקים בהשוואה לגברים עולים. תבנית דומה נרשמה בקרב נשים בקבוצת גיל זו. שיעורי התעסוקה של נשים יהודיות ותיקות עלה משיעור של פחות מ-8 אחוזים ב-2001 ל-14 אחוז ב-2011, והציב אותן בפער של כמה נקודות אחוז לטובתן ביחס לנשים עולות, ובפער גדול מאוד מהנשים הערביות, שפחות מ-2 אחוזים מהן היו מועסקות.

נוסף על כך, קמחי ושרברמן חקרו את מגמות התעסוקה בקרב גילאי 75 ומעלה. בניגוד למגמות שנצפו אצל גברים בני 55–74 ונשים בנות 55–64, בקבוצה זו היו שיעורי התעסוקה ב-OECD גבוהים יותר בעקביות מאשר בישראל לאורך כל העשור. שיעורי התעסוקה בקרב גברים יהודים ותיקים נעו בין 6 ל-8 אחוזים במהלך העשור, ובין 1 ל-4 אחוזים אצל גברים ערבים ועולים (אם כי נרשמה מגמת עלייה קלה בקבוצת העולים בחלקו השני של העשור). שיעור התעסוקה בקרב נשים באותה קבוצת גיל עמד על פחות מ-2 אחוזים בשנת 2011, וההפרשים בין שלוש האוכלוסיות

זן בסכנה: צמצום ארוך טווח בסגל ההוראה הבכיר באוניברסיטאות בישראל

בעוד ש-25 השנים שאחרי הכרזת העצמאות של ישראל התאפיינו בפיתוח משמעותי של אוניברסיטאות המחקר בישראל, בארבעת העשורים האחרונים חלה ירידה חדה במספר משרות הסגל האוניברסיטאי הבכיר לנפש

25 השנים שחלפו בין קום המדינה ב-1948 למלחמת יום הכיפורים ב-1973 היו שנים של התבססות והציבו אתגרים למדינה החדשה. פליטים ועולים מאירופה ומאמצות ערב הגיעו לישראל עם משאבים מעטים בלבד. במהלך תקופה זו פרצו מלחמות, הונהג צנע בשנות החמישים והמשק הצעיר של ישראל פיגר בצורה משמעותית אחרי המשקים של המדינות המפותחות. עם זאת, עד פרוץ מלחמת יום הכיפורים כבר היו בישראל שבע אוניברסיטאות מחקר שאוישו בסגל הוראה בכיר שגדל במהירות, הן במונחים מוחלטים והן ביחס לגודל האוכלוסייה. בשיא פריחתן בתחילת שנות השבעים היה היצע חברי סגל ההוראה הבכיר לנפש באוניברסיטאות בישראל דומה להיצע המקביל בארצות הברית.

יתן לייחס חלק משמעותי מהצלחתה הכלכלית ומיוקרתה של ישראל בזירה הבין-לאומית לתשתית הידע העמוקה ולהמצאות החדשות שמתפתחות בארץ. האוניברסיטאות בישראל מילאו תפקיד מפתח בהצבתן בין המדינות המובילות בעולם בכל הנוגע לתגליות חדשות ופרסומים שמקדמים את חזית הידע. עם זאת, ממצאים ממחקרו של פרופ' דן בן-דוד מצביעים על כך שסדר העדיפויות הלאומי של ישראל בתחום ההשקעה באוניברסיטאות המחקר עבר מהפך בשנות השבעים. על פי המחקר, בניגוד לתפיסה הרווחת שלפיה העשור הראשון של שנות האלפיים היה "עשור אבוד" מבחינת ההשכלה הגבוהה במדינה, המגמה ארוכת הטווח בנוגע לאוניברסיטאות המחקר בישראל נותרה יציבה ביותר מאז אותו מהפך שהתרחש לפני 40 שנה.

למעשה, באוניברסיטאות הדגל של ישראל היו ב-2010 פחות אנשי סגל הוראה בכיר מאשר ב-1973. באופן ספציפי, באוניברסיטה העברית ובאוניברסיטת תל אביב היה מספרן של משרות סגל הוראה הבכיר ב-2010 נמוך ב-17 ו-26 אחוז, בהתאמה, מאשר ב-1973. הטכניון, מוסד שתרם רבות למהפכת ההיי-טק בישראל ולהצלחתה בתחום זה, איבד אף הוא 26 אחוז משרות סגל הוראה שלו בין 1973 ל-2010.

במהלך העשורים האחרונים השתנתה באופן ניכר מדיניותה של ישראל בנוגע להשכלה גבוהה. אוניברסיטאות המחקר קיבלו עדיפות נמוכה יותר, אולם בשנות התשעים חלה צמיחה ניכרת בהתפתחותן של מכללות אשר אינן עוסקות במחקר, שעלותן נמוכה יותר, במטרה להגביר את נגישותה של ההשכלה הגבוהה לחלק גדול יותר מאוכלוסיית המדינה. עם זאת, הרחבת הנגישות באמצעות מכללות אקדמיות לא לוותה בהשקעה דומה בסגל הוראה של מוסדות אלו. כאשר כוללים את האוניברסיטאות והמכללות גם יחד בניתוח, מצביעים ממצאיו של בן-דוד על צמיחה של 428 אחוז באוכלוסיית הסטודנטים של ישראל, בעוד שמספרם של חברי סגל הוראה הבכיר עלה ב-40 אחוז בלבד.

הקמתן של מכללות אקדמיות הייתה חשובה ואפשרה לאנשים רבים יותר לזכות בהשכלה גבוהה. אולם למגמה המעודדת לימודים במכללות ולא באוניברסיטאות יש גם כמה השלכות שליליות. ראשית, קיים חשש בנוגע לאיכות ההשכלה שיכול להעניק סגל הוראה שאינו עוסק בעצמו במחקר עדכני. שנית, המחסור הגובר במשרות המציעות

הכל השתנה מאז. המספר המידלדל של חברי סגל ההוראה הבכיר משקף את חומרת הבעיה. בעוד שב-1973 היו 131 חברי סגל הוראה בכיר לכל 100,000 נפשות בישראל, הרי שבשנת 2010 צנח שיעורם ב-53 אחוז ועמד רק על 62 חברי סגל בכיר. לשם השוואה, מספר חברי סגל ההוראה הבכיר לנפש בארצות הברית דווקא גדל באותן שנים.

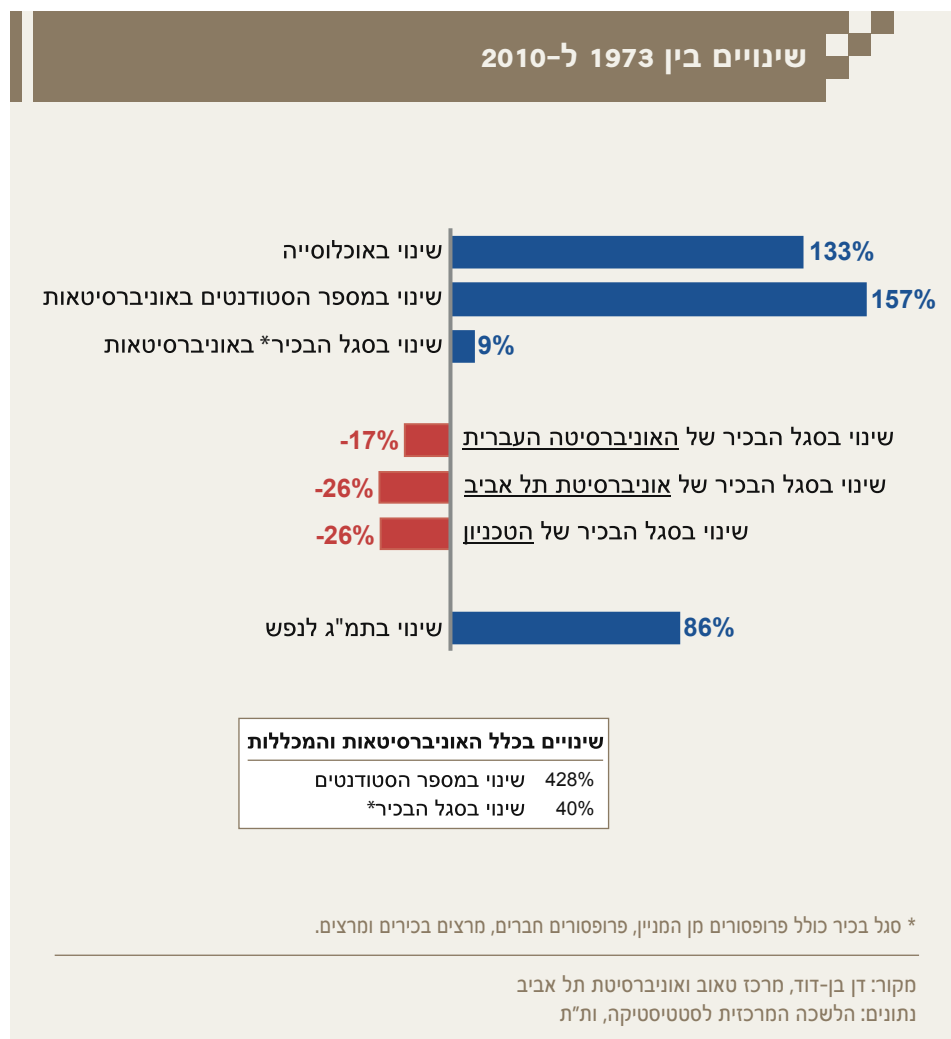
אוכלוסייתה של ישראל גדלה במהירות (133 אחוז) בין 1973 ל-2010. מכיוון ששיעור הישראלים שבחרו במסלול של לימודים אקדמיים מתוך כלל האוכלוסייה הלך ועלה, גדלה אוכלוסיית הסטודנטים באוניברסיטאות המחקר מהר יותר מקצב הגידול באוכלוסייה הכללית – 157 אחוז לאורך אותן 37 שנים. לעומת זאת, מספרן של משרות סגל ההוראה הבכיר באוניברסיטאות גדל באותה תקופה בשיעור זעום – 9 אחוזים.

לרמות התגמול ולדרישות הוראה מופחתות מהחוקרים. עם זאת, אם ישראל מעוניינת להמשיך ליהנות מהתועלת הכלכלית והחברתית שנובעת מפיתוח ידע ומחקרים ברמה בין-לאומית, כמו גם מבוגרי אוניברסיטאות מוכשרים ובעלי יכולות גבוהות, עליה לשקול מחדש את היקף תמיכתה באוניברסיטאות. הדבר דורש הערכה מחודשת של סדר העדיפויות הלאומי והשקעה גדולה יותר באוניברסיטאות, ובמיוחד הגדלה של מספר משרות סגל ההוראה הבכיר. ■

קביעות או במסלול לקבלת קביעות עלול להתרועע אנשים מוכשרים מבחירה במסלול מחקרי, בישראל או בכלל.

בשנים האחרונות מתעוררת הכרה הולכת וגוברת באיומים הניציבים בפני האוניברסיטאות בישראל. כדי להתמודד עמם פיתחה הממשלה תכנית "מרכזי מצוינות", שמטרתם למשוך חוקרים ישראלים מהשורה הראשונה. מרכזים אלו מתאפיינים בחופש נרחב יותר בכל הנוגע

המרכז נוסד ב-1982 ביוזמתם של הרברט מ' סינגר, הנרי טאוב וארגון הג'וינט האמריקאי. המרכז ממומן באמצעות קרן צמיתה שהוקמה על-ידי קרן הנרי ומרלין טאוב, קרן הרברט ונל סינגר, ג'יין וג'ון קולמן, קרן משפחת קולקר-סקסון-הלוק, קרן משפחת מילטון א' ורזלין ז' וולף וארגון הג'וינט האמריקאי.

רח' האר"י 15, ת"ד 3489, ירושלים טלפון: 02-567-1818 פקס: 02-567-1919 דוא"ל: info@taubcenter.org.il
אתר המרכז: www.taubcenter.org.il